

Wychodzi 2 razy dziennie

z wyjątkiem niedzieli

rano o godz. 7^{1/2} i popoł. o godz. 3.

PRENUMERATA WYNOŚI:

We Lwowie:

miesięcz. 1 zł. 2-krotną dost. do domu 1.30

na prowincyi:

rocznie 13 zł. 20 ct. 2-krotną wysyłką 16 zł.

kwartalnie 3 zł. 30 ct.

miesięcznie 1.10

W Niemczech: miesięcznie 1 zł. 50 ct.

W innych krajach: 2 zł.

Bezimiennych doniesień Redakcyja nie uwzględnia.

Słowo Polskie

OGŁOSZENIA

(Inseraty)

za 1 wierszpetitowy albo jego miejsce 10 ct.

Numer pojedynczy:

We Lwowie: Naprawy i

wydania rannego 2 ct. 8 ct.

wieczornego 8 4

sta wydania razem 4 5

Rękopisów redakcyja nie zwraca.

Adres „Słowa Polskiego“

L W O W., ulica Chorążczyzny 1. I

TELEFON 541.

Kantor „Słowa Polskiego“ w Pasażu Hausmana.

Wydawca: STANISŁAW SZCZEPANOWSKI.

Dzisiejszy numer obejmuje 12 stron druku.

MICKIEWICZ.

Kiedy gmach państwowy Rzeczypospolitej rozsypywał się w gruzy — kiedy wielka reforma 3-go Maja przychodziła już zapóźno, by ratować państwo tak, że stała się ona tylko testamentem, zamiast być zbawieniem — przyszedł człowiek, który jako pierwszy testamentu tego wykonawca, myśl 3-go Maja podniósł wysoko, rozwinął, uzupełnił, krwią własną uświęcił tak, że samo nazwisko jego stało się sztandarem dla przyszłych pokoleń polskich.

Kościszko streścił w sobie sumę patriotyzmu polskiego w tej chwili, gdy przyszło nietylko honor Polski ratować, aby wśród bohaterskiego protestu a nie w hanbiącym padła upodleniu — ale nadto rzucić żywność na przyszłość posiew, by za krótką więzienną nie śmierci ale odrodzenia krzewiły się zarodki. Dekrety Naczelnika, wskazujące narodowi drogę do serc sierniężnego ludu — biała jego sukmana, wskazująca ludowi drogę do racławickiego zwycięstwa — to symbole tego, czem naród do dziś politycznie żyje, choć go z listy żyjących państw wykreślono.

Dlaczego — mając dziś pisać o Mickiewiczu, zaczynamy od Kościuszki? Nie dlatego tylko, że z wszystkich tych mężów, którzy od czasu rozbiorów narodowi dobrze się zasłużyli, ci dwaj najwyższej stali w miłości i wdzięcznej czci narodu — ale, że oni dwaj byli prawdziwie wielcy, że oni prawdziwie — każdy w swoim zakresie — epokę stworzyli, że co w nas jest siły odrodzenia, to czerpiemy z ich duchowego posiewu.

Kościuszki myśl polityczno-społeczna, myśl politycznego odrodzenia narodu przez lud — myśl, która dla swego zwycięstwa potrzebuje głęboko sięgającej a wszechstronnej pracy całych pokoleń — wymagała przede wszystkim duchowego odrodzenia narodu.

Mickiewicz potęgą swego talentu, wielkością swego umysłu i serca, pchnął naród swój na drogę tego duchowego odrodzenia. W poezji i literaturze zerwał pęta naśladownictwa wzorów klasycznych i pseudoklasycznych, a rozpoczął epokę samodzielnej twórczości. Sięgnął w głąb duchowego życia swego narodu — wydobył z tej głębi nieznane przedtem skarby — w swej wielkiej duszy przetopił je na naj-

szlachetniejszy kruszec — a swym potężnym talentem nadał kruszcowi temu przepiękne artystyczne kształty, tak, iż pięknoscia tą swoją porwają dla idei, którą w nie wlał wielki poeta i myśliciel. Porwają dla niej wszystkich, wielkich i małych, wykwinnych i prostaczków, tych, u których narodowe poczucie i miłość ojczyzny z rodowej tradycyi płynęły i tych, których serca i umysły dopiero się dla idei narodu i ojczyzny otwierały.

Mickiewicz stworzył prawdziwie narodową literaturę — a to jest z wszystkich czynników jednoci narodowej najpotężniejszy. I jeżeli przy politycznym rozdarciu i wśród tak różnorodnych a wszędzie obcych a przeważnie wrogich warunków, w jakich na trzy części podzieleni żyjemy — uratowaliśmy jedność narodową; jeżeli wśród prześladowań, na jakie byliśmy i w znacznej części jeszcze jesteśmy narażeni, uratowaliśmy mowę ojczystą i bronimy jej wszędzie zwycięsko; jeżeli dziś, w drugim już stuleciu niewoli i rozdarcia coraz się mnoży i coraz szersze kręgi obejmuje liczba tych, co się czują Polakami — zasługą to jest głównie stworzonej przez Mickiewicza narodowej literatury. Cała sztuka polityczna niemieckiego przedstawiciela polityki krwi i żelaza, nie byłaby Niemców zjednoczyła, gdyby im wprzód Goethe nie był dał duchowej jednoci — ale też cała przeciwko nam zwrócona polityka krwi i żelaza rozbija się dotąd i da Bóg rozbije się zawsze o tę jedność duchową, którą nam dał Mickiewicz.

I w tem jest wielkie, prawdziwie historyczne znaczenie tej postaci — która staje zupełnie równorzędnie obok postaci Kazimierza Wielkiego, co jednolitem ustawodawstwem naród zespół — obok Jadwigi, co ofiarą szczęścia własnego położyła podwaliny zjednoczenia dwu narodów — obok Zygmunta Augusta, co hasłem „wolni z wolnymi a równi z równymi“ zjednoczenia tego dokonał — obok Kościuszki, co miłością i sprawiedliwością poprowadził lud na pola racławickie.

Z tym „Naczelnikiem w sukmanie“ o sercu prawdziwie gołębiem wiąże Mickiewicza ta cała jego poezja i filozofia i politykę przenikająca płomienna miłość Ojczyzny, pojętej nie tylko w znaczeniu terytoryalnej ale i społecznej jej całości — więc miłość wszystkiego na niej osiadłego ludu, więc sprawiedliwość wobec wszystkich, która ma być sternikiem we wszelkiej pracy naszej nad wewnętrznym odrodzeniem narodu. Co było przewodnią myślą działania Kościuszki, gdy stał na czele swego narodu,

odrodziło się i rozwinęło w poezji Mickiewicza i w jego historycznej i społecznej filozofii.

Pasmo narodowej myśli nie rwie się nigdy, choć bywają chwile, w których się ono już zerwanem wydaje. Niedawno, na naszą narodową poezję z miejsc „poważnych“ ciskano gromy potępienia, jako na rzekomą sprawczynię wielkich kłesk politycznych. Dziś zamilkli ci gromowładni i łączą się z całą wielką rzeszą, która tak entuzjastycznie w poecie czci tę niedawno potępioną poezję i myśl jej przewodnią, i z zapalem częstę tę głosi i niesie ją aż do chat wieśniaczych i do robotniczych izb.

Czy pokolenie, które tak wspaniale czci pamięć Mickiewicza, potrafi myśl jego w czyn zamienić? Czy potrafi myślać tą natchnął wszystkie swoje prace na wszelkich polach narodowego i społecznego życia?

W tem pytaniu mieści się całe zagadnienie bytu naszego.

Listy z Pesztu.

Peszt, 18 maja.

(Z.) Jasna, czysta, szczerza i dla każdego zrozumiała polityka hr. Gołuchowskiego nie potrzebuje wiele tajnych posiedzeń, ani głęboko wyglądających a płytkich i pustych ogólników, ani półśówek, ani schodzenia z drogi niewygodnym pytaniom. To też ani „wystraszyć“ opozycyja, ani „wylaskotać“ przyjaciele nie potrzebowali nowych informacji po doskonałym *exposé* ministra spraw zagranicznych, uzupełnionem kilku jędrnymi odpowiedziami, jak tą, którą hr. Gołuchowski wywołał salwę śmiechu w delegacji węgierskiej na zapytanie o autentyczność brzmienia austro-rosyjskiego układu, ogłoszonego przez frankfurcką gazetę.

Sojusz środkowo-europejski, trójp przemyśle stanowi nadal niewzruszoną podwalinę polityki, polityki pokoju ale takiego, co ma zabezpieczyć całość interesów, więc mając charakter defenzywny, nie dopuścić do uronienia niczego z interesów moralnych czy materyalnych mocarstwa. Kiedy się na horyzoncie Europy zjawia wieść, że taki sojusz w środku kontynentu powstaje, witały go żywioły pragnące pokoju, a lord Salisbury nazwał ją „wesołą nowiną“ dla ludzkości. Takim jest już drugie dziesięciolecie, oddał światu wielkie usługi — myśmy byli nietylko formalnie w wotach delegacyjnych, ale szczerze, z austriackiego i nietylko z austriackiego stanowiska szczerymi jego zwolennikami. Tak samo jak Węgrzy, którzy w nim widzą fundamentalną podwalinę międzynarodowego systemu polityki, a przytem dumni są, że to dzieło węgierskie. Do pewnego stopnia tak samo jak — Niemcy, u których jednak jest przy-

Bogarodzica.

GŁOS:

Nigdy ja Ciebie, ludu, nie rzuciła,
Nigdy ci mego nie odjęła lica,
Ja, podawnemu moc twoja i siła.

CHÓR:

...Bogarodzica!...

GŁOS:

Rzeszom ja twoim przez zmierzchy hetmanię,
Jako w zaranie.

Przed tobą idę, i przy tobie stoję
Z hasłem prastarem, z piór orlich szelestem.
A kiedy ducha bierzesz na się zbroję,
Tarczą ci jestem.
I w kłęsce nawet w blask odziewam złoty,
Poległe rotę.

Sztandar ja niosę po nad ziemię wzbity,
Iżby go oczy gasnące widziały,
A iżby znak mój powiewał w błękitach,
Jak za dni chwały.
Sztandar ja niosę, a nie puszczam z ręki,
Mimo wiek męki.

A choć go dzisiaj wiatr nie żenie chyży,
Co orły niegdyś porwał na boje,
Choć poczerwiał u mogił i krzyży
Proponuję moje,

Lecz żołnierzowi — sztandar — i zwinięty
Drogi a święty.

Żołnierze szańce zawołania mego
I mej chorągwi towarzysze wiernie,
A po przez wieki rubieży mych strzegą.
Duchy pancerne.
Żołnierze szańce, szańce kość orłowa,
Rycerzy Słowa.

A ja was wiodę i stawiam gdzie trwoga,
Przez siola, grody, a przez ziemie rolne
I tak sprawuję zdane mi przez Boga
Hetmaństwo polne.
Od mej buławy idzie rozkazanie
Szumem zbóż w lanie.

A ja was wiodę, niewiasty i męże,
Na mury ducha i na ducha bramy,
Bo choć dziś insze twierdze i oręża,
Lecz bój ten samy.
A przebojowan musi być, i będzie,
W mojej komendzie.

Ten tylko bowiem lud zapada w cienie,
Który sam sobie nie dochował wiary.
Temu co stracił sztandaru widzenie,
Na nie sztandary.
Mocnym a prostym duchom ja hetmanię,
Jako w zaranie.

A wy się czujcie, nie jak luza marna,
Co w okrzyk trwogi przed bojem wybucha,
Lecz jako zwarta w szeregi i karna,
Na żołdzie ducha.

I jak rycerstwo, któremu przystoi
Ginać we zbroi.

Tak odnawiane jest zaprzysiężenie
Hetmaństwa mego i rycerskiej wiary,
A wy zatknijcie nad krzywdy i cienie
Światła sztandary.
Bo to jest scheda moja i dzielnica!

CHÓR!

...Bogarodzica!

Marya Konopnicka.

W setną rocznicę urodzin wieszcza.

Na gruzach i zgłiszczach co naszych ziem łono
W omentarz zmieniły szeroki,
Mistrz pieśni się zrodził i piersią natchnioną
Śpiew dźwięczny podniósł w obłoki.

I duszę narodu, gdy w smutku omdlewa
Gdy chmur się nocą osnuwa
On w harfę swą zaklął, co jęczy a śpiewa
I ból milionów odczuwa.

I dziś, gdy zwątpienia pruszoną wciąż pleśnią
Nadziei znika nam rosa;
Duch ludu w tej harfie odrodzon znów pieśnią,
Hymn życia wzniesie w niebiosy.

Anna Neumanowa.

Przegląd kucharski

rozpoczyna w obecnym sezonie szereg rad i przepisów smarzenia konfitur, galaret soków, kompotów, oraz konserwowania jarzyn. Pismo to wydane staraniem „Związku Kuchmistrzów” daje rekompensację, że wszelkie recepty opracowane przez najlepszych pracowników w tym fachu, są ulepszone na podstawie najnowszych odkryć w tym dziale. — Nowi prenumeratorem otrzymają już wysłane 3 numery gratis. Prenumerata roczna wraz z przesyłką pocztową tylko 2 złr. Adres redakcyi: Lwów, Halicka 10. 1898

Obszerną broszurę o Truskawcu wysła na żądanie Zarząd.

Lekarze ordynujący: Radea dr. Plech, dr. Peleczar, dr. Krzyżanowski i dr. Steinhaus. 1273

W 1 i 3 sezonie o 30% taniej.
W Truskawcu leczy się z nadzwyczajnym skutkiem

Reumatyzm, podagra, otyłość, choroby nerkowe i pęcherza, astma, ischias, choroby kobiece, choroby sercowe i żołądkowe.

Także i na raty

bez podwyższenia cen dywany, portyery, franki, chodniki, koldry watowane, kapy na stoły i łóżka w składzie dywanów „Teppichhaus au Louvre”, Lwów, ulica Sykstuska 1.6. (Pasaż Hausmana). Naprawinę wysła się cenniki gratis i franco.

Pzetelność firmy

osądzi najlepiej sam kupujący. 1294

Bardzo liczne uznania za dobre koldry i materace, zdobyła sobie w krótkim czasie swego istnienia specjalna pracownia kolder i materaców JÓZEFA SCHUSTERA we Lwowie. — Firma ta sprzedaje swoje wyroby tylko w najlepszych jakościach i po cenach rzeczywiście niskich. Tylko 2 złr. kosztuje przeobrażenie materaców za 3 poduszki, tylko 2-50 przeobrażenie starej koldry. Drelichy na materace, wełniane atłasy na koldry w największym wyborze na składzie. Do wypraw ślubnych najlepsze źródło do zakupna kolder i materaców jest pracownia i skład JÓZEFA SCHUSTERA we Lwowie, ul. Kopernika 1. 5.

KSIĘGARNIA
S. A. KRZYŻANOWSKIEGO W KRAKOWIE

poleca dzieła naukowe pedagoga REUSSNERA:

„NAJLEPSZA METODA“

1151

najłatwiejsza do bardzo prędkiego a gruntownego nauczania się języków obcych bez nauczyciela, z objaśnieniem wymowy i z Kluczem na końcu każdego dzieła:

„Samouczek“ **Polsko-niemiecki**, kurs wstępny. (Elementarz) po 15, 30, 52 centów. kurs I. 90 ct., kurs II. zł. 2.30 — komplet (oba kursy) zł. 3.—

„Samouczek“ **Polsko-francuski**, kurs I. 13 zeszytów, kurs II. 24 zeszytów, gramatyka Polsko-Francuska 10 zeszytów po 22 ct., za zaliczką wysła się tylko 20, 10 lub przynajmniej 6. zeszytów.

„Samouczek“ **Polsko-angielski**, kurs I. zł. 1.12, kurs II. zł. 1.80, komplet zł. 2.62.

Amerykański **Przewodnik** z rozmówkami angielskimi, wydanie II. znacznie powiększone 75 ct. w. a.

„Samouki“ **wielcy ludzie**, t. j. 33. życiorysy najslawniejszych ludzi z 16 rycinami, złr. 1. 20., w oprawie eleganckiej zł. 2.25.

Petőfi Aleksander król poetów węgierskich nieśmiertelny wieszcz i bohater narodu węgierskiego, poeta nad poetami zł. 1.05 w oprawie eleganckiej zł. 1.80.

Do nabycia we wszystkich księgarniach.

Maszyny do szycia**„SINGERA“**

z 10 różnych fabryk. Nożne w cenie 27, 38, 42, 50 i 65 zł. Ręczne po zł. 25, 32, 36, 40, 48 i 50 ratami po 4 złr. miesięcznie, lub gotówką 10% taniej. Handel mój istnieje od 25 lat, sprzedaję 17 tysięcy maszyn, to jest przeszło 100 wagonów. Sprzedaję taniej aniżeli Wiedeń, z gwarancją na miejscu.

Nie wysyłam natrętnych agentów, którym żędził płać od 10-20 zł. za sprzedaż 1 liczej maszyny.

JÓZEF IWANICKI

1437 mechanik, Lwów, hotel Żorża.

Po powszechnem przekonaniu to w czasach dzisiejszych najlepsze zniwarki są: **Mc Cormicka w Chicago** t. j. „Daisy“, takowe poleca **E. PRÜWER w Krakowie** po cenie 320 złr. w. a., loco Kraków. Zamówienia przyjmuje do końca maja 1898 roku. 1504

„PERKUN“

Spółka komandytowa dla wyrobu maszyn

FERDYNANDA PIETZSCH

we Lwowie (Podzamcze) ul. Marcina 1. 11.

Gorzelnie, Drożdżarnie, Młyny, Tartaki, Browary, Kotły parowe, Maszyny parowe, Rezerwoary, Wodociągi, Maszyny rolnicze, Transmisje.

Wielka **ODLEWARNIA** żelaza i metalu. 858

W urządzeniach wszystkich zastosowujemy najlepsze systemy, przez co osiąga się maximum produkcji i największą oszczędność opał. Wykonanie pod kierunkiem pierwszorzędných sił fachowych.

„Przegląd Wszechpolski“

dwutygodnik polityczny i społeczny

wychodzi we Lwowie od lat trzech w zeszytach dwuarkuszowych **1 i 15 każdego miesiąca.**

„Przegląd wszechpolski“ informuje o najważniejszych objawach życia narodowego na całym obszarze ziem polskich, z szczególnem uwzględnieniem zaboru rosyjskiego.

„Przegląd wszechpolski“ zamieszcza w każdym zeszycie oryginalne korespondencje z Warszawy i innych ognisk życia polskiego w zaborze rosyjskim i podaje stale dokładne wiadomości ze wszystkich dzielnic Polski, z kresów i wychodźstwa.

Przedpłata roczna „Przeglądu wszechpolskiego“ wynosi 4 złr., półroczna 2. złr. w. a. 949

Adres redakcyi i administracyi:

Lwów, ul. Małeckiego 1. 3.

CZYTELNIA POLSKA

wydawana staraniem

St. Szczepanowskiego i A. Potockiego

daje dwa tomy na miesiąc, czyli 24 tomów rocznie o 240 arkuszach druku. Cena za cały rok 6 złr., za pół roku 3 złr., czyli za jeden tom po 25 centów.

Prenumerować można „CZYTELNIĘ POLSKĄ“ we wszystkich księgarniach. — Adres wydawnictwa „Czytelni Polskiej“: **Kraków, ul. Sławkowska 22.** 665

TYGODNIK ilustrowany, literacko-artystyczny, naukowy i społeczny

wychodzi w **KRAKOWIE** w każdą sobotę 352

kwartalnie (z przesyłką 2 złr. 60 ct.)

Abonować można we wszystkich księgarniach i biurach dzienników, oraz w Administracyi.

Najtańsze ilustrowane
wytworne pismo polskie.

Numera okazowe zawsze
bezpłatnie na żądanie.

Tadeusz Miłaszewski

zegarmistrz

Lwów, Akademicka 3

poleca swój

SKŁAD

zegarków

kieszonkowych i stalowych, seiniowych i podróżnych. 817

Każda sprzedaż i naprawa pod gwarancją.

W Jaremczu w willach pod „Sokołem“ własku obok wielkiego mostu jest do wynajęcia kilka pomieszczeń. Blizszych szczegółów udzieli Jan Szporek, inżynier w Stanisławowie, ulica Gołuchowska. 1532

„IRIS“

NOWY MAGAZYN MÓD

ul. Jagiellońska 1. 7.

poleca na sezon znaczny wybór kapeluszy damskich i dziecięcych w najlepszym guście. Modele paryskie.

Kapelusze żalobne zawsze na składzie.

Ceny możliwie najniższe. 1253

„IRIS“**„ŻYCIE“**

Kraków, Łobzowska 27.

Prawdziwa, dająca się zmywać
MASA FRANCUSKA
jest najlepszym i najtańszym środkiem do zapuszczania posadzek parkietowych, podłóg zwykłych i lakierowanych. Wysecha natychmiast i daje bez szkodliwych, li tylko suknem wytarta piękny i trwały połysk.
Cena puszek: 45, 85, 1-60.

Emaila z gwiazdą na podłogi
dająca się zmywać, wysecha szybko, nadaje farbę i połysk zarazem. — Cena puszek złr. 1-20.
Dwie puszkę wystarczają do zapuszczenia obszernego pokoju. 1038

Farba lakierowa z łabędziem
do zmywania, szybko schnąca, biała i w dziewiętnastu kolorach, używana na drzwi, okna, wszelkie przedmioty z drewna, metalu, na kamień, mur i t. p.
w puszkach po 45, 85, 1-60.

Cenniki i wzory rozsyła gratis i franco
Fabryka farb i lakierów
SCHNEIDER i Sp., Wiedeń
Składy we Lwowie:
J. FRIEDRICH i A. BEACOCK, ul. Hetmańska 1. 4.
NARODNA TORHOWLA.

POMPY
i **WODOCIĄGI** do studni domowych, do celów rolniczych i przemysłowych. 748

GREEVENA pompy parowe bez kolby, WURMANNA pompy ssące i tłoczące „Excelsior“ z podwójną kolbą, pompy parowe „Duplex“ poczwórnie działające. Pompy centryfugalne, do budowy, iniektowe, pompy do piwa, wina, spirytusu, nafty. Sikawki ogrodowe i ognio-we, poleca i dostarcza najlepiej i najtrwalej zbudowane i wykonane

E. MUNK'A Następca
Gustaw Weidman
Wiedeń, II. 2, Praterstrasse 15.

KOKS
do celów kowalskich i opaku
najlepszy materiał
po zł. 100 za 1 wagon = 10.000 kg.
franco Lwów dworzec
1454 wysyła
Zarząd Zakładu gazowego
we Lwowie.

ZARZĄD BROWARU
Arcyksięcia Karola Stefana w Żywcu
sprzedaje
Pozw swego zastępcę i właściciela głównego składu dla Lwowa i Galicji wschodniej
J. O. Seelenfreund
ul. Sykstuska 1. 33 — telefon nr. 372
Piwo cesarskie, jasne jak pilzneńskie,
Piwo eksportowe, Żywiecki Porter, Żywiecki „Ale“
w oryginalnych beczkach i butelkach.
Zamówienia przyjmują:
Główny skład ul. Sykstuska 1. 33. Telefon 372.

Piwiarnie:
Żywiecka Ch. Kocho, ul. Sykstuska 17.
L. Sta. tmitlera, ul. Krakowska
Z. M. lera, pl. Bernardyński 17.
H. w lera, ul. Kościuski 3.
J. Mund, plac Akademicki 2.
A. J. Katza, ul. Kaźmierzowska.
J. Handwerker, pl. Smolki 1.

Handle delikatesów P. P.
J. Bodnara, ul. Akademicka
Kuryłowicz i Sumarewski,
Pasaż Hausmana.
J. Nowożennika, ul. Kopernika 4.
Z. Gorskiego, ul. Krasieckich 1.
L. Życzynskiego, ul. św. Mikołaja.
Fr. Czarnecki, ulica Łyczakowska 17.
Mayer, ul. Łyczakowska 1.

Kawiarnie P. P.
G. Schneider, ul. Akademicka.
F. Hexel, ul. Teatralna.
Hotel George.
W. Webera, ul. Grodzickich 4.
S. Reicha, (Hotel Bell-vue)

Przy butelkach prosimy uważać na korki z wypaloną firmą „Arcyksięcy Żywiec Browar“ tudzież na kapsle i etykiety. Butelkowego piwa cesarskiego i portera dostać można w każdej restauracyi i wszystkich handlach delikatesów.

Uwaga. „Porter i Ale“ uznane jako piwa kuracyjne. 982

